

TÂRGUL DE LA VAMA SĂRII (foto-video)

De **Adrian Fora** - 4 iunie 2019

Foto © AlesdOnline

În istoria fiecărei comunități există evenimente definitorii care marchează și individualizează localitatea și îi dă personalitate. În istoria comunei Vadu Crișului, „Târgul de la Vama Sării” a devenit un reper istoric. Manifestare complexă și inedită în care tradițiile istorice readuse în actualitate, reprezintă o punte peste timp, a ajuns la ediția cu numărul 51. De-a lungul existenței sale manifestarea s-a bucurat o intensă popularizare în mass – media românească ajungând să fie cunoscută în țară și peste hotare. Interesul pentru această tradițională manifestare s-a amplificat odată cu trecerea timpului, întrucât tinerii asistă, conservă și promovează vestigiile istorice, tradițiile și obiceiurile legate de istoria acestor locuri.

Denumirea serbării provine de la activitatea de vămuire a sării în defileul Crișului, în evul mediu (sec. XIII – XIV), când localitatea de pe Crișul Repede era un punct vamal între Transilvania și Pașalâcul Otoman de la Oradea. Vameșii rețineau o parte din sare, adusă în căruțe sau pe plute. Mărturie acestei vechi activități este turnul de piatră ce străjuiește maiestros defileul, ridicat la 8 m. înălțime, pe o stâncă având trei ferestre de observație, dar și de tragere cu arme de foc. Turnul și grota au fost botezate și au rămas în istorie cu numele de „Casa Zmăului”. Poziția geografică a localității precum și peisajele ce o înconjoară, a devenit cu timpul un centru meșteșugăresc și comercial, un adevărat târg, ce erau vizitat de locuitori de pe toată Valea Crișului. Ziua târgului era o sărbătoare a comunității și pentru a-l face mai atractiv și pentru alte sate din împrejurimi, dând amploare evenimentului, s-a creat și o latură artistică în care cei talentați au întreținut buna dispoziție prin cântec și dans, calități specifice românilor. Începând cu anul 1968, primarul Mihai Luca, a inițiat această manifestare și a lăsat „moștenire urmașilor edili, tradiție, care a crescut la fiecare ediție devenind de interes județean. Începând cu anul 1990, amploarea și complexitatea manifestării se datoresc d-lui primar Dorel Cosma, care timp de 29 de ani a transformat-o într-un simbol al localității, cunoscută în toată țara. În anul 2016, comuna Vadu Crișului a primit titlul de „Sat cultural al României”, manifestarea de la Vama Sării fiind unul din elementele de referință. Cea de-a 51 aniversarea acestei unice și prestigioase manifestări s-a îmbogățit cu o largă și variată paletă de activități, ceea ce i-a mărit atractivitatea. Dincolo de reînvierea momentelor istorice tradiționale, sosirea plutei cu sare și vămuirea ei de către primarul comunei, au avut loc și alte activități culturale – obștești și sportive întinse pe durata a trei zile.

Astfel vineri 31 mai, în cadrul unui proiect cultural RO HU transfrontalier, s-a desfășurat un meci amical de fotbal între echipele din Vadu Crișului și comunei Korossegapati din Ungaria parteneră în proiect. Sâmbătă 1 iunie la Incubatorul de afaceri pentru turism, în cadrul dimineții s-a vernisat o expoziție de pictură și fotografie lucrări realizate în cadrul Taberei de creație (6-11 mai) de către artiști din Korossegapati. Apoi, la parterul clădirii, s-a inaugurat Serviciul Public Comunitar de

Evidența Persoanelor, în prezența autorităților locale și a unor invitați: Ioan Cupșa deputat și d-l Dunai Șandor director adjunct la Direcția de evidență a persoanelor Bihor. Timpul nefavorabil, a creat probleme actualizării evenimentului de vămuire a sării. Astfel, așteptata venire a plutei cu sare, ca urma să fie vămuită, a creat emoții organizatorilor, întrucât apele Crișului fiind mari și învolburate, a deviat cursul plutei, nereușind să fie trasă la mal în locul stabilit, deplasându-se încă cca. 1 Km. în aval, unde a putut fi oprită și vămuită. Apoi pe scena amenajată pe stadion s-a deschis oficial sărbătoarea, după care formațiile artistice din comună și din comuna Korossegapati au evoluat într-un program artistic, vizionat de puținii spectatori ce au înfruntat ploaia. Ziua de sâmbătă s-a încheiat cu recitalul susținut de SILVIA BY DJ RHYNNO.

Ziua de duminică 2 iunie, a debutat la ora 9 cu demararea concursului „Cea mai gustoasă mâncare” în care s-a u întrecut 5 echipe . Momentul cel mai așteptat a fost defilarea formațiilor artistice participante la festival, pe traseul centrul comunei – terenul sportiv Deschiderea oficială a segmentului artistic a fost precedat de salutul oaspeților de către primarul comunei d-l Dorel Cosma. Au onorat evenimentul, d-nii: Ilie Bolojan, primarul municipiului Oradea, Mitică Lazăr, primarul comunei Aușeu, precum și primarii comun elor înfrățite, din Ungaria.: Pintye Edit viceprimar al comunei Korossegapati, Nagy Ianoș primar al comunei Felsopakony, Rostaș Peter viceprimar al comunei Szekutaș, Levay Eniko , de la Hajduszoboszlo. Vorbitorii au felicitat edillii comunei și pe locuitorii săi, pentru acest eveniment, dorindu-le distracție plăcută. Și numărul porumbeilor lansați cu acest prilej a crescut cu unul(51), marcând începutul maratonului artistic, organizat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Bihor.

Au evoluat pe scenă timp de 6 ore, 20 de formații artistice și soliști vocali reprezentând cămine culturale de pe Valea Crișului Repede, din Oradea și zona Marghita. A prezentat spectacolul Daniela Rada. La ora 16, după o lungă și dificilă deliberare , juriul a stabilit premiile pentru echipele participante la concursul de gătit. Premiul I a fost decernat echipelor din Szekkutaș și Vadu Crișului, premiul II echipelor „Mastel Adventure și Loyali Aleșd. A mai fost acordat un premiu special echipei din Vadu Crișului, pentru un bograci din carne de ied. Începând cu ora 19 pe scena festivalului au evoluat profesioniștii: Danci Anna Marie,(Ungaria) Corina și Direcția 5.

În perioada târgului a funcționat un parc de distracții și atelier interactiv de tir cu arcul (Clubul sportiv Redpoint). Spectacolul cu artificii au încheiat manifestarea.

Nicu Răcuciu

